

UNDERSØKELSE AV
STATENS BERGRETTHETER

NGU rapport nr. 1575/29 A

Befaring av arsenkisforekomster
nær Skjerstad
Skjerstad kommune, Nordland fylke
1977

Norges geologiske undersøkelse

Leiv Eiriksons vei 39
Tlf. (075) 15860

Postboks 3006
7001 Trondheim

Postgironr. 5168232
Bankgironr. 0633.05.70014

Rapport nr. 1575/29 A		Åpen/ ~~Forbeholdt~~ ~~stat~~	
Tittel: Befaring av arsenkisforekomster nær Skjerstad			
Sted: Eirvikelva og Sandnesvannet øst for Skjerstad			
Oppdragsgiver : Undersøkelse av Statens bergrettigheter			
Utført i tidsrommet: 26. juli 1977		Antall sider : 7	
Antall bilag : 1; 2 sider		Antall tegninger: 1	
Saksbearbeider(e): Statsgeolog Jens Hysingjord			
Ansvarshavende: Statsgeolog Jens Hysingjord			
Sammendrag : Eirvikelva, Sandnesvannet, Sandnesheia og Utvik gull-arsenkisforekomster er beskrevet. Forekomstene er ubetydelige, og har ingen økonomisk betydning.			
Koordinatreferanse (UTM): 025-571, 033569, 033571, 054568, kbl. 2019 II			
Nøkkelord	Arsenkis		Skjerstad
	Gull		
	Kvartsgang		

INNHold

	side
BEFARING AV ARSENKISFOREKOMSTER NÆR	
SKJERSTAD	3
Eirvikelva arsenkisforekomst	3
Sandnesvannet arsenkisskjerp	4
Sandnesheia arsenkisskjerp	4
Utvik gullkvartsgang	5
KONKLUSJON	6
LITTERATUR.....	7

BILAG

1. Statens Bergrettigheter. Skjerstad kommune.

Tegning

1575/29A-01. Skjerstad arsenkisskjerp. Kartoversikt

BEFARING AV ARSENKISFOREKOMSTER NÆR SKJERSTAD.

Befaringen ble foretatt 26. juli 1977 av statsgeolog Jens Hysingjord og laborant Hans Thoresen. Befaringen var et ledd i undersøkelsen av Statens bergrettigheter (USB). Staten har i dette felt ialt 9 anvisninger henholdsvis i 1896 og 1902 (bilag 1).

Eirvikelva arsenkisforekomst (tegn. 1, A1 og A2) ligger på sydsiden av Skjerstadjorden, 1700 m ØSØ for Skjerstad kirke. Ca. 300 m syd for utløpet av Eirvikelva deler elva seg. Følger en elvas østre forgrening oppover ca. 150 m kommer en til det største av arsenkisskjerpene (A1). Det ligger 40-50 m syd for elva (UTM 025 571) på kartblad Skjerstad 2019 II.

Denne forekomsten er tidligere beskrevet av Torgersen (1923) og har nr. 352 hos Poulsen (1964, s. 7): "Gruver og malmforekomster i Nord-Norge".

Forekomsten utgjøres av en ca. 20 cm bred arsenkisførende kvartsgang. Kwartsgangen er steiltstående og stryker øst-vest. Sidebergarten er en gneis. Den vestligste del av forekomsten utgjøres av en ca. 1,5 m bred skjæring, 1,70-1,80 m høy og en 6-7 m lang. Bunnen av skjæringen er overdekket. Fra østenden av skjæringen stiger terrenget kraftig på og herfra kan en følge kvartsgangen omlag 30 m østover før den kiler ut. Høydeforskjellen mellom vestre og østre del av forekomsten er 10-12 m. Torgersen (1923) sier at han i strøkretningen ca. 200 m ØSØ for skjæringen har funnet arsenkis i en ubetydelig kvartslinse.

Det ligger betydelige mengder utsprengt gangmateriale utenfor skjæringen. Det ble tatt to representative prøver av det utskutte materiale for analyse:

Tabell I.

Eirvikelva arsenkisskjerp. Analyse av utsprengt gangmasse (tegn. 1, A1).

Prøve nr.	As %	Ag ppm	Au ppm	Pt ppm	Pd ppm
1	5.0	4	påvist < 0,2	ikkepåvist < 0.5	ikke påvist < 0.5
2	9.3	10	0,3	- " -	- " -

Ifølge Øines (1972) skal det være arsenkisskjerp 50-75 m nedenfor samløpet av de to bekkene (bekk som kommer fra SV og fra ØSØ), dvs. ca. 200 m NV for ovennevnte skjerp (tegn. 1, A2). Dette skjerp ble ikke funnet ved befaringen, men her skal det være tre 10-20 cm brede øst-vestgående kvartsganger som kan følges en lengde av 3-4 m (pers. medd. L. Furuhaug).

Sandnesvannet arsenkisskjerp (tegn. 1; 1 og 2) ligger i sydenden av en nord-sydgående høyderygg på kanten ned mot en øst-vestgående sprekkedal. Skjerpeligger vel 100 m vest for Sandnesvannets sydsida (UTM 033569) på kartblad Skjerstad 2029 II.

Det er her sprengt ut en rektangulær synk, 3 x 2 m og vel 1 m dyp. I bunnen sees en 70 cm bred arsenkisførende kvartsgang. Øst for synken fortsetter gangen med redusert bredde omlag 4 m, og vest for synken kan den følges ca. 1 m. Denne øst-vestgående kvartsgangen har dermed en synlig lengde på ca. 8 m. Gangen er steiltstående. Kvartsgangen ligger i granittiske bergarter. Det ble tatt to prøver av det utskutte materialet for analyse.

Tabell II

Sandnesvannet arsenkisskjerp. Analyse av utskutt materiale (tegn. 1; nr. 1)

Prøve nr.	As ‰	Ag ppm	Au ppm	Pt ppm	Pd ppm
3	1.4	4	ikke påvist < 0,1	ikke påvist < 0,5	ikke påvist < 0,5
4	0,3	< 4	- " -	- " -	- " -

Sandnesheia arsenkisskjerp (tegn. 1; 3, 4 og 5) ligger omlag 100 m nord for Sandnesvannet skjerp, midt oppe på en flat N-S gående åsrygg. (UTM 033 571).

Her kan det iakttas flere smale arsenkisførende kvartsganger. Gangene er steiltstående og stryker Ø-V. En av gangene er vel 20 cm bred i 2 m lengde og 5 cm bred i ytterligere 1 m. Gangen er kispattig (prøve). I strøkretningen vestover sees en 10-15 cm bred kvartsgang i en lengde av 6-7 m. Et 2 cm tykt bånd med ren arsenkis sees i denne. Det er satt noen få skudd i den

største av disse gangene, og det ligger litt utskutt materiale her. Det ble tatt prøve av kvartsgangen og ren arsenkis for analyse.

Tabell III.

Sandnesheia arsenkisskjerp (tegn. 1; 3, 4 og 5). Analyse av kvartsgang og arsenkis.

Prøve nr.	Bergart	As %	Ag ppm	Au ppm	Pt ppm	Pd ppm
5	kvartsgang	0,6	9	ikke påvist < 0,1	ikke påvist < 0,5	ikke påvist < 0,5
6	arsenkis	24,7	4	0,14	- " -	- " -

Ifølge Øines (1972) skal det 1 - 1,3 km rett øst for Sandnesvannet være endel arsenkisskjerp.

Utvik gullkvartsgang (tegn. 1; B1 og B2) ligger ifølge Bøckmann (1950) like innenfor Nesodden ved Utvik i Skjerstad. Forekomsten ligger ca. 2 km NNV for Utvik, 50 m inn for stranden og 10 m o. h. (UTM 054568). Her påtreffes en 4-5 m høg, nordvestgående steil fjellvegg oppbygget av flattliggende gneis og glimmerskifer.

I bergveggen anstår en steiltstående kvartsgang som stryker Ø-V. Mektigheten er ca. 1,5 m nederst og 1 m øverst. Både øst og vest for blotningen er det overdekket slik at gangens videre forløp ikke kan fastslåes.

Kristiansen (1952) hevder at analyse av gangen viser 5 ppm Au. Det er formodentlig denne forekomst som er nevnt av Rekstad (1929, s. 43). Han sier forekomsten ligger i lien opp for Utvik og at den fører arsenkis og svovelkis. Kisen opptrer på kvartsganger i nærheten av en serpentinkuppe.

Det må være dette skjerp Poulsen (1964, side 7) har karakterisert som et arsen-sølv skjerp og har kalt Utvik (nr. 353).

KONKLUSJON

Som arsenkisforekomster er de beskrevne skjerp alt for små til å ha noen økonomisk interesse. Forekomstene fører heller ikke gull eller sølv i mengder som er økonomisk interessante.

Disse skjerpene har derfor ingen interesse for staten, og rettighetene bør derfor falle i det fri.

Trondheim. 13. januar 1978

Jens Hysingjord
statsgeolog

LITTERATUR

- Bøckman, K.L., 1950: "Utskrift av befaringsprotokollen ved Nordlandske bergmesterembede" NGU-B.a. nr. 2035, 1 side.
- Kristiansen, B., 1952: "Beskrivelse over en gullførende kvartsføremst, etc." NGU-B.a. nr. 3124, 1 side.
- Rekstad, I., 1929: "Salta. Beskrivelse til det geologiske kart". NGU nr. 134, 73 sider.
- Torgersen J.C., 1923: "Skjerstad arsenkisforekomster". NGU, B.a. nr. 2923, 2 sider.
- Poulsen, A.O., 1964: "Norges gruver og malmforekomster II!" Nord-Norge. NGU nr. 204, 101 sider.
- Øines, H., 1972: "Arsenkisanvisning Skjerstad A 1-2, B 1-2 og 1-5." NGU - B.a. nr. 4968, 2 sider.

<u>Anm. dato</u> <u>Mut. begjært</u> <u>Mut. utstedt</u> <u>Utmåls-nr.</u>	<u>Ant.</u>	<u>Mutingens/ ident. nr.</u> <u>beliggenhet</u>	<u>prøve-</u> <u>stuff</u>	<u>Anmerkninger</u>
01.04.96	5	<u>GM 71/1896</u> Arsenanvisning, Skjærstad 1. Beliggenhet ca. 200 m V for Sandnesvannet. Endel utskutt materiale.	As	Koordinater UTM 032569
		<u>GM 72/1896</u> Arsenanvisning, Skjærstad 2. Beliggenhet 70-80 m Ø for nr.1	As	033569
		<u>GM 73/1896</u> Arsenanvisning, Skjærstad 3. Beliggenhet ca. 150 m N for nr. 1.	As	032571
		<u>GM 74/1896</u> Arsenanvisning, Skjærstad 4. Beliggenhet ca. 200 m N for nr. 1.	As	032572
		<u>GM 75/1896</u> Arsenanvisning, Skjærstad 5. Beliggenhet ca. 50 m Ø for nr. 4.	As	033572
01.12.02	4	<u>GM 151/1902</u> Arsenanvisning, Skjærstad A 1. Beliggenhet ca. 300 m S for Eirvikelvas utløp, og 40-50 m S for dens østre forgrening.	As	025571
		<u>GM 152/1902</u> Arsenanvisning, Skjærstad A 2. Beliggenhet ca. 200 m NNV for skjerp A 1.	As	024573

STATENS BERGRETTEGHER
Skjerstad kommune.

NGU oppdrag: 1575/29A
bilag : 1
side : 2

Anm. dato Mut. begjært Mut. utstedt Utmåls-nr.	Ant.	Mutingens/ ident. nr. beliggenhet	prøve- stuff	Anmerkninger
01.12.02	4	<p><u>GM 153/1902</u> Arsenanvisning Skjærstad B 1. Beliggenhet ca. 2 km NNV for Utvik.</p> <p><u>GM 154/1902</u> Arsenanvisning Skjærstad B 2. Beliggenhet like ved skjerp B1.</p>	<p>As</p> <p>As</p>	<p>Koordinater UTM 054568</p> <p>054568</p>

- Sandnesvannet skjerp (punkt 1 og 2)
- Sandnesheia skjerp (punkt 3, 4 og 5)
- Eirvikelva skjerp (punkt A1 og A2)
- Utvik skjerp (punkt B1 og B2)

USB 1977
 ARSENKISSKJERP
 SKJERSTAD, NORDLAND

MÅLESTOKK 1:50 000	MÅLT	
	TEGN. L.F.	DES. -77
	TRAC.	
	KFR.	

NORGES GEOLOGISKE UNDERSØKELSE
 TRONDHEIM

TEGNING NR. 1575/29A-01
 KARTBLAD (AMS) 2029 II